

Chambre des Représentants

SESSION 1956-1957.

27 MARS 1957.

PROPOSITION DE LOI

fixant le nombre des représentants et des sénateurs élus directement par le corps électoral ainsi que le nombre des sénateurs élus par les conseils provinciaux et portant répartition des sièges d'après les chiffres du relevé officiel de la population du Royaume au 31 décembre 1955.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA
COMMISSION DE L'INTÉRIEUR ⁽¹⁾.
PAR M. BLUM.

MESDAMES, MESSIEURS,

Après un exposé introductif de l'auteur de la proposition, M. le Ministre en demande le rejet pour les motifs suivants :

1° Si le recensement décennal avait eu lieu fin 1957, il eût été sans influence pratique sur les élections du début de 1958, les résultats ne pouvant être connus en temps utile.

2° Les statistiques annuelles de la population n'ont qu'une valeur approximative, de grandes différences existant entre ces chiffres et ceux résultant des recensements. Le recensement seul doit être pris en considération.

(¹) Composition de la Commission :

A. — Membres titulaires : M. Philippart, président; MM. Bijnen, Decker, Kiebooms, Kofferschläger, Lefère, Meyers, Moyersoen, Saint-Remy, Streel, Van den Eynde, Verroken. — Bertelson, Bracops, De Cooman, Demets, De Pauw, Merlot (Joseph-Jean), Peereboom, Sainte, Tielemans (François), Van Cleemput. — Blum, Cooremans.

B. — Membres suppléants : MM. Eneman, Hermans, Marck, Nossent, Van Elslande, Verboven. — Denis, Detiège, Diriken, Messine, Toubeau. — Merchiers.

Voir :

561 (1955-1956) :

- N° 1 : Proposition de loi.
- N° 2 : Amendements.

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1956-1957.

27 MAART 1957.

WETSVOORSTEL

tot vaststelling van het getal volksvertegenwoordigers, het getal rechtstreeks door het kiezerskorps verkozen senatoren en het getal door de provinciale raden verkozen senatoren; en tot indeling der zetels overeenkomstig de officiële opgave van 's Rijks bevolkingscijfer op 31 december 1955.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
BINNENLANDSE ZAKEN ⁽¹⁾, UITGEBRACHT
DOOR DE HEER BLUM.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Na een inleidende uiteenzetting van de indiener vraagt de Minister het voorstel te verwerpen om de hiernavermelde redenen :

1° Indien de tienjaarlijkse telling einde 1957 plaats mocht hebben, dan zou zij zonder praktische invloed zijn op de verkiezingen van begin 1958, daar de uitslagen niet tijdig kunnen bekendgemaakt worden.

2° De jaarlijkse bevolkingsstatistieken hebben slechts een benaderende waarde, daar er grote verschillen bestaan tussen deze cijfers en die welke voortvloeien uit de tellingen. De telling alleen moet in aanmerking worden genomen.

(¹) Samenstelling van de Commissie :

A. — Leden-titularissen : de heer Philippart, voorzitter; de heren Bijnen, Decker, Kiebooms, Kofferschläger, Lefère, Meyers, Moyersoen, Saint-Remy, Streel, Van den Eynde, Verroken. — Bertelson, Bracops, De Cooman, Demets, De Pauw, Merlot (Joseph-Jean), Peereboom, Sainte, Tielemans (François), Van Cleemput. — Blum, Cooremans.

B. — Plaatsvervangende leden : de heren Eneman, Hermans, Marck, Nossent, Van Elslande, Verboven. — Denis, Detiège, Diriken, Messine, Toubeau. — Merchiers.

Zie :

561 (1955-1956) :

- N° 1 : Wetsvoorstel.
- N° 2 : Amendementen.

3° Les précédents invoqués par l'auteur de la proposition ne peuvent être retenus, attendu que depuis les lois de 1856 et 1878, seul le recensement décennal a servi de base à la fixation du nombre de sénateurs et de députés.

4° La proposition aurait pour effet d'augmenter le nombre de députés flamands de 8 unités et de 2 unités celui des députés de l'arrondissement de Bruxelles. Il s'agit d'une question fort délicate, qui touche de près au problème linguistique et romprait l'équilibre entre les parties du pays. Le Ministre, sans se prononcer quant au principe de la majoration, estime en tout cas, que la question est prématurée. Le recensement de 1960 pourra éventuellement sortir ses effets aux élections ultérieures.

**

Un commissaire insiste pour que M. le Ministre ne se retranche pas derrière les difficultés techniques du problème; pour lui, c'est avant tout une question de justice et de démocratie.

Le recensement aurait dû se faire en 1957, permettant ainsi de disposer des résultats applicables au scrutin de 1958.

Une adaptation décennale du nombre des députés et sénateurs n'est pas excessive, et à défaut de recensement, les statistiques annuelles peuvent servir de base à cette adaptation. Tout en se souciant des bons rapports entre Flamands et Wallons, ce commissaire tient davantage au principe démocratique et insiste pour que le principe de l'adaptation soit admis.

Un autre commissaire appuie ces considérations et rappelle qu'à la dernière adaptation, le nombre des députés a été maintenu dans les arrondissements dont la population était en diminution; il est donc logique d'adapter, cette fois, le nombre des parlementaires là où une augmentation du chiffre de la population est dûment constatée.

Un autre commissaire s'élève contre la subordination politique; la justice exige que par exception, la législation se base sur les statistiques annuelles. Pour maintenir et renforcer l'unité nationale, Flamands et Wallons doivent jouir de droits égaux.

L'auteur de la proposition, fait remarquer en outre qu'en son article 4, celle-ci est conforme à l'article 49 de la Constitution, et que de plus, les lois de 1856 et 1878 n'ont pas toujours été observées. Il y a lieu d'observer encore que la proposition contient deux parties : la première vise les prochaines élections, la seconde (art. 4) concerne l'avenir.

Un amendement est déposé à l'article premier. Il tend à adapter, pour les prochaines élections, la représentation parlementaire au chiffre de la population sur base des données fournies par l'Institut National des Statistiques. L'auteur fait une déclaration de principe relative à la proposition initiale, qui s'inspire d'une idée de justice et de démocratie. Il regrette le refus du Gouvernement de procéder à cette adaptation justifiée et pense que cette attitude sera sévèrement jugée dans le pays. Il insiste une fois encore pour obtenir un vote de principe, quitte à examiner ensuite les modalités d'application.

Le Ministre estime que l'amendement est irrecevable : en effet, celui-ci qui tend à modifier une loi électorale toujours en vigueur ne s'applique pas effectivement à l'objet

3° De door de indiener van het voorstel aangehaalde precedenten kunnen niet in aanmerking komen aangezien sedert de wetten van 1856 en 1878, alleen de tienjaarlijkse telling tot grondslag dient voor de vaststelling van het getal senatoren en volksvertegenwoordigers.

4° Het voorstel zou tot gevolg hebben dat het getal Vlaamse volksvertegenwoordigers met 8 eenheden en dat van de volksvertegenwoordigers van het arrondissement Brussel met 2 eenheden zou worden verhoogd. Het geldt een zeer kiese aangelegenheid, die nauw verband houdt met het talenvraagstuk en die het evenwicht tussen de landsgedeelten zou verstoren. De Minister, zonder zich uit te spreken over het principe van de verhoging, is in ieder geval de mening toegedaan dat de kwestie nog moet rijpen. De telling van 1960 zal in voorkomend geval een terugslag hebben op de latere verkiezingen.

**

Een commissielid vraagt met klem dat de Minister zich niet zou verschuilen achter de technische moeilijkheden van het vraagstuk; volgens hem is het vóór alles een kwestie van rechtvaardigheid en van democratie.

Normaal moest de telling in 1957 plaats hebben zodat men dan over resultaten zou beschikken die op de verkiezingen van 1958 zouden kunnen toegepast worden.

Een aanpassing van het aantal kamerleden en senatoren om de tien jaar is niet overdreven, en bij gebreke van een volkstelling kunnen de jaarlijkse statistieken als basis dienen voor deze aanpassing. Hoewel hij prijs stelt op de goede verstandhouding tussen Vlamingen en Walen, hecht bedoeld lid toch meer belang aan het democratische beginsel; hij dringt dan ook aan opdat het principe van de aanpassing zou aanvaard worden.

Een ander lid sluit zich bij zijn argumenten aan en wijst erop dat bij de jongste aanpassing het aantal kamerleden ongewijzigd bleef in de arrondissementen waar het bevolkingscijfer was gedaald; het is dan ook logisch thans het aantal parlementsleden aan te passen daar waar een stijging van het bevolkingscijfer deugdelijk werd geconstateerd.

Een lid komt op tegen de politieke subordination; de rechtvaardigheid eist dat de wetgeving, bij uitzondering, berust op de jaarlijkse statistieken. Om de nationale eenheid in stand te houden en te verstevigen, moeten wij er voor waken dat Vlamingen en Walen gelijke rechten hebben.

De indiener van het voorstel merkt bovendien op dat artikel 4 ervan in overeenstemming is met artikel 49 van de Grondwet, en dat overigens de wetten van 1856 en 1878 niet steeds werden nageleefd. Het voorstel bestaat verder uit twee delen, het eerste slaat op de aanstaande verkiezingen, het tweede (art. 4) heeft betrekking op de toekomst.

Op het eerste artikel werd een amendement ingediend. Het strekt ertoe voor de aanstaande verkiezingen de parlementaire vertegenwoordiging aan te passen aan het bevolkingscijfer, op grondslag van de gegevens, verstrekt door het Nationaal Instituut voor de Statistiek. De indiener legt een beginselverklaring af met betrekking tot het oorspronkelijk voorstel, dat is ingegeven door zin voor rechtvaardigheid en democratie. Hij betreurt dat de Regering weigert tot deze verantwoorde aanpassing over te gaan en meent dat deze houding in het land streng zal worden beoordeeld. Hij dringt nogmaals aan op een principiële stemming, terwijl de toepassingsmodaliteiten later kunnen onderzocht worden.

De Minister acht het amendement niet ontvankelijk; daar het strekt tot wijziging van een kieswet die nog altijd van kracht is en dus niet van toepassing is op het klaar omschre-

precis de la proposition. De plus, on ne s'est jamais écarté de la loi de 1878. Admettre l'amendement équivaldrait à modifier le nombre de sièges à chaque élection. L'adaptation du nombre de mandats au chiffre de la population n'est pas automatique. Le délai de dix années n'est qu'un minimum.

Après un long échange de vues concernant la position de la question, l'article premier de la proposition est repoussé par 10 voix contre 8 et 2 abstentions.

L'amendement déposé, en Commission à l'article premier qui est reporté par son auteur à l'article 2, est rejeté par 11 voix contre 9.

Il en est de même de l'amendement de M. Charpentier, à l'article 2, lequel est rejeté par 11 voix contre 6 et 3 abstentions (Doc. n° 561-2 de 1955-1956).

Ce rapport a été adopté à l'unanimité.

Le Rapporteur,
F. BLUM.

Le Président,
M. PHILIPPART.

ven voorwerp van het voorstel. Bovendien is men nooit afgeweken van de wet van 1878. Aanvaarding van het amendement zou gelijk staan met wijziging van het getal zetels bij iedere verkiezing. De aanpassing van het aantal mandaten aan het bevolkingscijfer is niet automatisch. De termijn van tien jaar is slechts een minimum.

Na een lange gedachtenwisseling over de stand van de kwestie wordt het eerste artikel van het voorstel met 10 tegen 8 stemmen en 2 onthoudingen verworpen.

Het amendement, dat in de commissie op het eerste artikel werd ingediend en door de indiener naar artikel 2 overgebracht, wordt met 11 tegen 9 stemmen verworpen.

Hetzelfde lot ondergaat het amendement van de heer Charpentier op artikel 2; het wordt met 11 tegen 6 stemmen en 3 onthoudingen verworpen (Stuk n° 561-2, van 1955-1956).

Dit verslag werd eenparig goedgekeurd.

De Verslaggever,
F. BLUM.

De Voorzitter,
M. PHILIPPART.